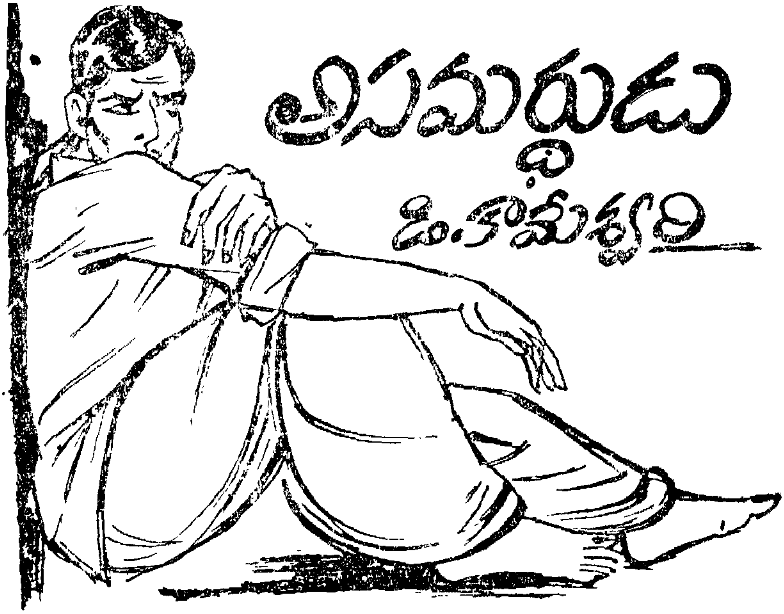

అసమర్థుడు

డి. కామేశ్వరి

సుబ్బారావు రేపు చచ్చిపోవడానికి గట్టిగా నిశ్చయించాడు. రేపటితో యింక తను యీ భూమ్మీద వుండకూడదని తీవ్రంగా ఆలోచించి నిశ్చయించేశాడు సుబ్బారావు.

'చచ్చిపోవాలి' చచ్చిపోవాలి అనుకుంటూనే ముప్ఫైఏళ్ళు బ్రతికాడు సుబ్బారావు! చావంటే ఏమిటో తెలిసిందీ మొదలు చచ్చిపోవాలనుకుంటూనే వున్నాడు....అనుకుంటూనే రోజులు గడిపేసాడు!

యీ మారు అలాంటి అనుకోవడం కాదు!.... నిజంగానే అనుకున్నాడు. గట్టిగానే అనుకున్నాడు!

చావాలి! .... చచ్చిపోయి కనీసం తనకి చావడమన్నా చేతవచ్చని నిరూపించాలి. చచ్చి సాధించాలి. చచ్చి పగతీర్చుకోవాలి. ఎవరిమీద? అందరి మీదా! యీ ప్రపంచంమీద. యీ మనుష్యులందరిమీదా ముఖ్యంగా ఆ రాక్షసి. అదే ఆ పెళ్ళాం అనబడే అహంకారి! ఆ అమ్మవారు. ఆ శూర్పణఖ. ఆ భూతం, ఆ దెయ్యాన్ని కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చేట్టు చేయాలి! తనుచచ్చి దాన్ని వెధవముండని చేసి మూల కూర్చోపెట్టాలి. అప్పుడుగాని బుద్ధిరాదు దానికి! తన విలువ! తన ప్రయోజకత్వం అప్పుడుగాని తెలిసిరాదు. కూతురు ముండమోసి కూర్చుంటే... తనని యిన్ని బాధలు పెట్టినవాళ్ళు తను ఏడుస్తూంటే నవ్వినవాళ్ళు....తనని ఏడిపించినవాళ్ళు కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చేట్టు చావాలి. చావాలి. సుబ్బారావులో పగ రాజుకోసాగింది.

"చచ్చిపోవాలి!.... ఎలా?.... ఛా చావడానికి యింత ఆలోచన ఏమిటి ....చావాలంటే ఎన్ని మార్గాలులేవు?! విషంతినొచ్చు. ఉరేసుకోవచ్చు. నూతులోనో చెరువులోనో పడొచ్చు! ఏ రైలు క్రిందో బుర్రపెట్టొచ్చు. అన్నింటికంటె విషం తిని చావడం సుళువు! హాయిగా దర్జాగా. మంచం మీద పడుకుని చావచ్చు! కాని.... తాను చచ్చిపోయే ముందు నలుగురికి తెలియాలి!.... చచ్చిపోతుంటే వాళ్ళ మొహాలు ఎలా వుంటాయో చూసి ఆనందించాలి!.... అందరికీ తన ప్రయోజకత్వం చూపి వాళ్ళని ఏడిపించి పగ తీర్చుకుని మరీ చావాలి!....

"రాత్రి అయితే ఎవరూ చూడడానికి అవకాశం వుండక పోవచ్చు అంచేత తీరుబడిగా లేచి ఉదయం కాఫీలో విషం కలిపి త్రాగడానికి నిశ్చయించాడు సుబ్బారావు ... విషం తెచ్చుకుని సాయంత్రమే జాగ్రత్త చేసుకుంటాడు .... యింక ఆచరణలో పెట్టడమే ఆలస్యం!....

"తనవిలువ అందరూ గుర్తించే రోజు వస్తూంది. రాబోతూంది! లేకపోతే తననందరూ యింత హీనంగా చూస్తారా? తెల్లవారింది మొదలు ప్రతివెధవలూ 'హేళనచేసి' ఓ చవట దద్దమ్మగా జమకట్టి నోటికొచ్చినట్లు మాట్లాడుతారా? .... ఊర్లోవాళ్ళ బుద్ది గడ్డితింటే. యింట్లోవాళ్ళు కన్నతల్లి, తండ్రి.... కట్టుకున్న భార్య. పిల్లనిచ్చిన అత్త మామలు.... ఆఖరికి బొడ్డూడని ఐదేళ్ళ వెధవ ... ఆ కుర్ర వెధవ ఆ కొడుకుగాడు కూడ తనని లోకువ చేసి అవమానిస్తారా? కోపంతో, అవమానంతో సుబ్బారావు శరీరం దహించుకు పోసాగింది.

"ఒక్క రెండు రూపాయల కోసం ఎన్ని మాటలన్నారు? యింట్లో గొడ్డులా, పాలేరు వెధవకన్నా కష్టంగా ఇరవై నాలుగు గంటలు పొలాల్లో పేడలో బురదలో చావులో, వానలో, ఎండలో రాత్రనక పగలనకా శ్రమిస్తే.... రెండు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకోవడానికి స్వాతంత్ర్యం లేని బ్రతుకు! ఆఖరికి పాలేరు వాళ్ళకి మీసం ఇచ్చే పావలా అధికారం తనకి లేదు! జీతం బత్యం లేని కమతగాడయి పోయాడు ఆఖరికి! తిండి పెట్టకపోతే చస్తాడని, చస్తే తమ కూతురికి పసుపు కుంకం వుండదని ఏదో విసుక్కుంటూ కసురు కుంటూ యింత తిండి పడేస్తున్నారుగాని లేకపోతే అదీలేక పోను!

సిగరెట్టుకి రెండు రూపాయలడిగితే "అం....దమ్మిడీ సంపాదన లేదుగాని. రోజుకి రూపాయి సిగరెట్లు మాత్రం కాల్చాలి! ఇంకొంచెం తింత తింటూ పెద్ద ఆఫీసరులాగ దర్జా వెలిగించడానికైనా సిగ్గు వేయదు కాబోలు!" ఈసడింపగా, మొగుడన్న గౌరవమైన లేకుండా అంటుందా ఆ పెళ్ళాం!

ఛా. వెధవ సిగరెట్ల అలవాటు ఎంత మానుకుందామన్నా మానుకోలేక, గతిలేక అభిమానం చంపుకుని ఏ నాలుగైదు రోజులకో రూపాయి అడిగితే.... అలా అంటుందా? అంత తలబిరుసా దానికి!

వళ్ళు మండిపోయి కాస్త గట్టిగానే అన్నాడు ఉదయం "ఏం, మీ యింట్లో గొడ్డులా చాకిరి చేస్తున్నాను. ఏం, ఆ మాత్రం నౌకర్లపాటి చేయక పోయానా? వాళ్ళకి జీతం యీయడం లేదా? అలాగే అనుకో!" అన్నాడు సుబ్బారావు

"మీ పొలం పని మీరు చేసుకోవడం ఎవరికి ఉద్ధరింపు? ఏదో పాపం. ఎవరికో చాకిరి చేస్తున్నట్లు మాట్లాడుతున్నారు. మావాళ్ళకేమిటి.... ఇవాళుంటారు, రేపు ఇదంతా ఎవరిది?" అంది గసుసుగా! పని చేయించుకునే టప్పుడు మాత్రం మహా చక్కగా, నెమ్మదిగా చెప్తుంది, కసిగా పళ్ళు కొరికాడు సుబ్బారావు.

ఆ మామ ఎప్పుడు చస్తాడో, ఎప్పుడు ఆ పొలం స్వంతం అవుతుందో దేముడికి ఎరుక! కాని, యీ లోపల తను చావడం నిశ్చయం!

ఆ మామకూడ చుట్టపొగ గుప్పు గుప్పుమని వదులూ సావకాశంగా ఆరంభించాడు. కూతురిని వెనకేసుకు వచ్చి "జీతం యిచ్చి పనిచేయించుకునేందుకు నౌకర్లు చాలమంది దొరుకుతారులే నాయనా! నీకెందుకు జీతం యిచ్చి చేయించుకోవడం? అయినా, నాకు తెలియక అడుగుతా, ఎవరికి చేస్తున్నావంట; ఎవరికోసం చేస్తున్నావు? నాకోసమా, నీకోసమా. ఉంటే నీవు, నీ పెళ్ళాం, నీ పిల్లలే తింటారు రేపొద్దున! మా కోసం నీవు కష్టపడుతున్నావన్న పిచ్చి భ్రమలో వుంటే, అది విడిచిపెట్టుకో. ఇంతకీ నిన్నింట్లో వుంచుకుని పోషిస్తున్నది ఎందుకంటావు? అంతగా వుండడం యిష్టం లేకపోతే నిన్నిక్కడ ఎవరూ పట్టుకు కూర్చోలేములే బాబూ" అంటూ చల్లచల్లగా జాడించి వదిలాడు.

ఎక్కడికీ తను వెళ్ళలేడనేగదూ, అది తెలిసేగదూ అంత నిర్భయంగా నిరసనగా అనగలిగారు. సుబ్బారావు నిట్టూర్చాడు.

"ఓయబ్బో. ఏం వున్నా లేకపోయినా, పౌరుషానికేం లోటు లేదు అల్లుడుగారికి" అంది నెమ్మదిగా అత్తగారు.... 'ఏం చూసుకునో అంత మిడిసిపాటు యీసడింపుగా చూసింది అత్తగారు.

అవును, ఏం చూసుకుని తనకీ మిడిసిపాటు! గతిలేక యిల్లరికపు టల్లుడిగా వచ్చిన తనకి పౌరుషం కూడ ఎందుకు? ఉద్యోగం సద్యోగం లేకుండా వీళ్ళింట్లో వుండబట్టిగదా వీళ్ళకింత తల పొగరు. యింత నీచంగా, హీనంగా చూస్తున్నారు.... ఇంత లోకువయ్యాడు అందరికి, వీళ్ళనని ఏం లాభం? తనవాళ్ళని అనాలి... ఏభై యకరాల మాగాణి, ఒక్కతే కూతురు. నీవిక్కడ

వుంది చేసే నిర్వాకం ఏముంది? ముష్టి నూరు రూపాయల ఉద్యోగం కోసం చూస్తే అంతల బోలెడు ఆస్తి! నీలాంటి వాళ్లు వాళ్లకి కావల్సినంతవుంది కొరుకు తారు అంటే నిజమే నమకున్నాడు. యెక్కడైనా తనకి లభ్యమయ్యే ప్రేమాభిమానాలు ఒకచోటదాని బుద్ధి గడ్డితిని వప్పుకున్నాడు. ఈ యిల్లరికపు అల్లుడిని చేసి మానాభిమానాలు చంపుకుని బ్రతకమన్న తనవాళ్ల ననాలి అసలు.

పెళ్ళయిన ఓ మూడు నెలలేమో కాస్త అల్లుడన్నట్టు చూశారు సుబ్బారావుని అత్తవారు.

తరువాత, తరువాత క్రమంగా ఒక్కొక్కపని నెమ్మదిగా అప్పచెప్ప సాగాడు. "చూడు సుబ్బారావు.... ఆ కూలివెధవ లేంచేస్తున్నారో, దగ్గిరుండక పోతే చేసిచావరు నా వంట్లో బాగు లేదు. కాస్త పొలం వెళ్లి నాలుగు రోజులు" అన్న మామగారికి నాలుగు రోజులుకాదుకదా నాలుగేళ్లయినా వంట్లో సరిగా లేకపోవడం, పాపం సుబ్బారావు చాల రోజులవరకు ఆ సంగతి గమనించలేకపోయాడు. పొలం పనులన్నీ తన డ్యూటి అయిందని తెలుసుకున్నాడు చాలా రోజులతర్వాత. తెలుసుకున్నా ఏంచేయగలడుగనక! అక్కడికీ ఒకసారి కనకం దగ్గిర చూచాయగా అంటే "మానాన్నకి వంట్లో బాగుండడం లేదు, పెద్దవారయ్యారు, ఓపికలేదు అని మూందులో అనే కనకం రోజులు గడిచినకొద్ది మా నాన్న పెద్దవారయ్యారు. సాయం కావాలనేకదా ఇంట్లో మిమ్మల్ని తెచ్చిపెట్టుకున్నారు. మీ రూరికే కూర్చోడానికా ఇల్లరికపు టల్లుడని తెచ్చుకున్నది" అని కుండ బద్దలుకొట్టినట్లు చెప్పేసింది. ఆదెబ్బతో పెళ్లాంతో ఫిర్యాదులు మానాడు సుబ్బారావు

"చూడబ్బాయ్. ఆ గేదెలు వచ్చి పడ్డాయి. ఆ పాలేరు వెధవ ఎక్కడికి పోయాడో. కాస్త కట్టేద్దూ" అని అత్తగారు ముందు రోజు అంటే, కాబోలను కున్న సుబ్బారావుకి ఆ పాలేరు వెధవ రోజూ ఆ వేళకి ఎక్కడ తగలబడు తున్నాడో అర్థం అయి. గేదెలు కట్టడం. వాటికి మేత, కుడితి వగైరాలు పెట్టడం, పాలు తీయడం అన్నీ తన పనులలో జమకట్టారని తెలియవచ్చే సరికి గిర్రున ఏడాది తిరిగిపోయింది.

"కనకానికి పూలంటే ప్రాణం.... ఆ మల్లెమొక్కలు. కనకాంబరం మొక్కలు అన్నీ ఎండిపోతున్నాయి. పెద్దదాన్ని ఓపికలేదు. నీరు తోడలేను. స్నానం చేసేటప్పుడు రెండు చేదలు తోడిపొయ్యి నాయనా" అని అత్తగారు అంటే పోనీలే పూలు పెళ్ళానికే గదా ఆ పెళ్లామూ తనకోసమే గదా పూలు పెట్టుకుంటుందిఅన్న సదుద్దేశంతో ఆరం

ళించిన సుబ్బారావుకి యింట్లో మొక్క లక్కి, పాదులకి, చెట్లకి రోజూ నీళ్లుతోడి పోయడం కూడ తన వంతయిందని తెలుసుకునే సరికి కోపం వచ్చినా ఏం చేయలేకపోయాడు.

అంతేకాక మొదట్లో నూతి గట్టు దగ్గిర ఒక బిందె, బాల్చీ చొప్పున మొదలైన గంగాళాలు, గుండిగలు మొదలైన వాటిలో రోజూ వాడుక్కి నీళ్లు తోడ్డం కూడ తనపనే అని తెలుసుకునే సరికి తనమీద తనకే జాలి పుట్టింది సుబ్బారావుకి

ఉదయాన్నే లేచి హడావిడిగా కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని గేదెల పాలు తీసి, వాటికి కుడితి పెట్టి, ఇంట్లోకి కావల్సిన నీళ్లు అన్నీ తోడి ఇన్ని కాఫీనీళ్లు గొంతులో పోసుకుని ఎనిమిది గంటలకల్లా పొలం పరిగెట్టి వానలో తడిసి, ఎండకి మాడుతూ రెండు గంటలకి ఇంటికి చేరి ఇంత తిండి తిని, మళ్ళీ పొలం పరిగెట్టి చీకటిపడే వేళకి కొంప చేరి మొక్కలన్నిటికీ నీళ్ళు తోడి, పశువులన్నింటిని కట్టి మేత వేయడంతో సుబ్బారావు దినచర్య ముగుస్తుంది.

తన పనులేమిటో తెలుసుకున్నాక సుబ్బారావు ఆ యింటి అల్లుడుగా కాక ఓ కమతగాడి క్రింద జత అయ్యానని తెలుసుకున్నాడు. ఆ యింట్లో అందరూ, ఆఖరికి కనకం కూడ ఆ దృష్టితోనే చూస్తున్నట్లు గ్రహించడానికి చాల రోజులే పట్టింది పాపం సుబ్బారావుకి !

మొదట్లో మామగారి పంక్తిన మామగారితో సహా, పెరుగు అదీ వేసి వడ్డించేవారు. తరువాత, తరువాత సుబ్బారావు వచ్చే వేళకి మామగారు, అత్తగారు, కనకంతో సహా అందరూ భోజనాలు చేసేసేవారు. ఏ పాలేరు వాడికో పెట్టినట్లు అడుగు బొడుగు అన్నం, చాలీచాలని కూరలు, మజ్జిగనీళ్ళతో కనకం వచ్చి వడ్డించేది సుబ్బారావు వచ్చాక.

ముందు ఒకటి రెండు సార్లు కనకం వడ్డిస్తూ "అబ్బ ! మీ రొచ్చే సరికి మరీ ఆలస్యం అవుతూంది. నీరసంగా వుంటుందనీ తినేస్తున్నాను, అమ్మా వాళ్లుతినేయమంటే!" ఏమనుకుంటాడో అన్నట్లు అంది. ప్రక్కన వున్న అత్తగారు కూతురికి వంత పాడుతూ "అవునే తల్లీ, ఉత్త మనిషివికూడా కాదు, అతనికోసం నీ వెందుకు పడిగాపులు పడి కూర్చోవడం ..." అంటే ఉత్తిమనిషికాని కనకాన్ని గురించి జాలిపడి పోనీలే అనుకున్నాడు. కాని తర్వాత కనకం గట్టి మనిషయ్యాక కూడ ఆ అలవాటు మారకపోవడం గమనించాకగాని సుబ్బారావుకి వాళ్లు తనకి ఏపాటి మర్యాద యిస్తున్నారో గ్రహించలేకపోయాడు ! తెలుసుకున్నా ఏమనగలడు ? అన్నా ఎవరూరుకుంటారు ? ఒకసారి కనకంతో మాటవరసకన్నట్టు అంటే కనకం

గయ్‌మని లేచింది. "ఏం మీరే రెండు గంటలకో వస్తే అప్పటివరకు నేను మాడుతూ కూర్చుంటేగాని మీమీద గౌరవం వున్నట్టు కాదా! నేనుండలేనుసుమా రెండు జాముల వరకు" అని నిర్మొహమాటంగా చెప్పేసింది. "ఏం తెగులు, ప్రొద్దుట కంచెడు చద్దన్నం తిన్నదానివి, కాఫీ నీళ్లు త్రాగిన నాకోసం ఆ మాత్రం వుండలేవా" అని అడుగుదామన్నా అడగడానికి ధైర్యం చాలని సుబ్బారావు 'ఇంకేం అంటాడు! పాపం, పట్నవాసంలో పుట్టిపెరిగిన సుబ్బారావుకి చద్దన్నం తినడం అలవాటు లేక, ఇటు టిఫిన్లులేక ఉత్త కాఫీనీళ్లతో రెండు జాములవరకు వుండడం ప్రాణం కడకట్టినట్లు వుండేది! దానికి సాయంత్రం ఆ చప్పగా చల్లారిన భోజనం, ఆ పెట్టే తీరు చూసి ఆ వున్న ఆకలి కాస్త మాయమయేది!

కనకం ఒక్కర్తే కూతురు అవడం వల్ల, చాలా గారాబంగా పెంచడంతో, మంకుతనం, మాట పెళుసు బొత్తిగా మంచి మర్యాద లేకుండా ప్రవర్తించడం, నోటి తొందర అన్నీ ఒకపాలు ఎక్కువేనన్న సంగతి సుబ్బారావుకి పెళ్లయిన నెలకే బోధపడింది. ఆకారంలోనే కాక బుద్ధులలో కూడ గయ్యాళితనం తొంగిచూసే కనకం సుబ్బారావుకి ఓ మహాంకాళిలా కన్పించి ఆమె నోటికి జడిసేవాడు. ఖర్మం కాలి ఓ చిన్నమాట అన్నా కనకమే కాక ఆమె తరువున ఆ తండ్రి, ఆ తల్లి కూడ ఏకమయి సుబ్బారావు నోరు మూయించి, అతని స్థానం గుర్తు చేసేవారు.

సుబ్బారావు భార్యవల్ల సుఖపడి నదీ,కనకం భర్తని గౌరవంగా చూసినరోజులుఏమయినావుంటే అవి పెళ్లయిన ఓ రెండు మూడు నెలలేమో! అప్పటి నించి కనకంలో సుబ్బారావుపై అగౌరవం, సుబ్బారావుకి కనకంపై ఏహ్యం రోజురోజుకి పెరగ సాగింది. ఉత్తశుద్ధ పల్లెటూరి మొద్దులావుండే కనకాన్ని చూస్తూంటే అదోలా అనిపించేది సుబ్బారావుకి. ఆ బిగించి వేసిన గరిట కాడలాంటి జడ, తల్లో తట్టెడు పూలు, కాళ్లకి పట్టీలు, ఇంత పాముకున్న కాటుక, మోకాళ్లపైకి కట్టిన చీర. బొత్తిగా మోటుగా కనిపించేకనకంలోవెదికినానా జాకుతనం, నాగరికత కనిపించేది కాదు సుబ్బారావుకి. పోనీ ఆకారంమాటు అలావుంచి బుద్ధులు, చేష్టలు కూడ చాల అనాగరికంగా కనిపించి ఏహ్యించుకునేవాడు సుబ్బారావు అలా కంచెడు చద్దన్నం తినడం, పెద్దగొంతు పెట్టి మాట్లాడం. ఐదో క్లాసు చదివిన పాండిత్యం అంతా చూపిస్తూ, ఊళ్లో ఆడవాళ్ళందరిని పోగేసి తండ్రి పట్నం నించి తెచ్చిన పత్రికలు, ఓ పురాణగ్రంథాల్లా పెద్ద గొప్పగా రోజుకోపేజి కష్టపడి చదివి విన్పించడం, కనకం తెలివితేటలకు, చాతుర్యానికి మురిసి

పోతూ అమ్మా, అత్త, వూర్లో వాళ్లు తలలూపుతూ మహానంద పడిపోవడం, అవన్నీ చూస్తే పట్నవాసంలో పుట్టి పెరిగిన సుబ్బారావుకి మండుకొచ్చేది. కనకాన్ని ఏమనలేక, ఏమన్నా వినదని తెలిసి కనకం మీద ఏహ్యాన్ని పెంచుకోవడం తప్ప ఏంచేయలేక పోయాడు.

మొదట్లో యింటిదగ్గరనించి తెచ్చుకున్న కాస్తడబ్బు అయిపోవడంతో పైఖర్చుకి ఎవరిని అడగాలో తెలియక ఇబ్బందిపడి ఆఖరికి యింటికి తండ్రికి రాస్తే "నీకు డబ్బు యిచ్చేపాటి డబ్బునాకే వుంటే నిన్ను యిల్లరికం ఎందుకు యిస్తాను నాయనా! నీ బాధ్యత, మంచి చెడ్డలు అన్నీ నీతో పాటు వాళ్లకే అప్పగించాను,... మొహమాటపడి లాభంలేదు... ఒకరోజులో పోయేది గనకనా జన్మంతా అక్కడ గడపవలసినవాడివే, వాళ్లని కాకపోతే ఎవరిని అడుగుతావు ఎవరిస్తారు? అడగందే అమ్మయినా పెట్టదు నాయనా" అంటూ ఉత్తరం రాశాడు.

మొదటిసారి సిగ్గుపడుతూనే భార్యని ఓ పదిరూపాయలు అడిగితే ఏమనుకుందో కనకం వెంటనే తండ్రినడిగి తెచ్చియిచ్చింది. రెండు మూడు సార్లు అలాయిచ్చి అక్కడనించి విసుక్కోవడం ఆరంభించింది. "అస్తమానూ పదులు ఇరవైలు అడగడానికి మీకు మొహమాటం లేదేమోగాని నాకుంది. అయినా ఏదో అర్జించి పోస్తున్నట్టు, ఈ ఖర్చు [illegible] మీకు" అని కసురుకుని [illegible] చింది.

మామగారు కూడ "ఏవమ్మో, రోజు రోజుకి పెరిగిపోతుంది మీ ఆయనగారి ఖర్చు, ఏమున్నా లేకపోయినా, వేషాలకి లోటులేదు దొరగారికి" అని నిరసనగా అనడం, అత్తగారు వంతపాడుతూ "ఆ, ఎందుకు ఖర్చుపెట్టడు, తేరగా వస్తుంటే" అని సన్నాయి నొక్కులు నొక్కడం సుబ్బారావు విన్నా, ఏమి చేయగలడు? మనిషిగా పుట్టి, మనిషిగా బ్రతకలేని, తన బ్రతుకును గురించి జాలిపడడం మినహా! అదే తండ్రి కయితే, నోట్లోంచి మాట రాగానే తడవుగా పట్నం పంపించి కొండ మీద కోతినైనా తెప్పిస్తాడు.

ఇంక మనవడు అయితే స[illegible] తనమీద లేకపోయినా తన [illegible] మీద అభిమానం వున్న వృద్ధు[illegible] సంతోషించాడు మొదట్లో సుబ్బారావు. కాని రానురాను ఆ [illegible] వెధవ పుట్టుమని ఐ చేత్తో [illegible] ఆ వెధవ కూడ తనని తండ్రిగా గుర్తించనైన గుర్తించక పోవడం సుబ్బారావుకి అవమానమనిపించింది. చిన్నప్పటినించి ఎవరో చెప్పినట్లు ఏం కావల్సినా [illegible] తండ్రిని అడిగేవాడు కాదు, తాతగారినే అడిగేవాడు కొడుక్కి కూడా తన అప్రయోజకత్వం తెలియడం సహించలేక పోయాడు సుబ్బారావు. ముద్దుగా కొడుకుని .. దగ్గర తీసుకో[illegible]

పెట్టుకుని "బాబూ ఈసారి ఊరిక వెళ్లినప్పుడు నీకుబొమ్మలు, బిస్కట్లు తెస్తానులేనాన్నా అని అంటే ఆ వేలెడులేని వెధవ నిర్లక్ష్యంగా "తాత తెస్తాడులేనాన్నా" అంటాడు. ఆ పసి మనసులో ఆ భావాలు నాటిందెవరో కూడ తెలుసు సుబ్బారావుకి మాటకి ముందే ఆ కుర్రవాడి దగ్గరే తనని హేళనగా, మాట్లాడడం, నిరసనగా చూడడం, తేలికగా నవ్వడం .. యివన్నీ వాడి మనసులో నాటుకుని ఎవరూ లెక్క చేయని తండ్రిని తనూ ఖాతరు చేయనక్కరలేదన్న భావం ఏర్పడి, సుబ్బారావు మాటే లెక్క చేసే వాడు కాదు

ఆ రోజు రెండు నెలల క్రితం ఎంత అవమానం జరిగింది! తల్చుకుంటే సుబ్బారావు కళ్లు దహించుకు పోసాగింది ఆ రోజునించే చావాలన్న కోరిక సుబ్బారావులో ప్రబలింది ఆరోజు సుబ్బారావు ఏదో పనిమీద పట్నంవెడుతూ, మూడు చక్రాల సైకిలు కావాలని ఎన్నోమార్లు మారాం పెట్టిన సంగతి గుర్తువచ్చి కొడుకుతో "నీకు వచ్చేటప్పుడు సైకిలు తెస్తానులే బాబూ!" అన్నాడు వాడు నీవేం తెస్తావు ?" అన్నట్టు నమ్మలేనట్టు చూశాడు. అది విన్న కనకం హేళనగా నవ్వుతూ " ఓయబ్బో సైకిలు తెస్తారట, సైకిలు! దమిడీ సంపాదనలేని ఈయన సైకిలు తెస్తారట కొడుక్కి ఏదో వందలు వేలు ఆర్జిస్తున్నట్టు ఇవి తెస్తాను, అవి తెస్తానని వాగ్దానాలు కూడాను. మీ నాన్నేం తెస్తారురా బాబూ, తాత తెప్పిస్తాడులే నాన్నా" అంది. సుబ్బారావు మనసు గాయపడింది. ఎన్నడూ రానంత కోపం వచ్చింది. ఉగ్రుడై కనకాన్ని మింగేసేట్టు చూశాడు. కనకం ఆకోపాన్ని లెక్క చేయకుండా, రెట్టిస్తూ, "ఏం వున్న మాటంటే అంత ఉలుకెందుకు ?... దమ్మిడిసంపాదన లేదుగాని మాటలు. చూస్తే కోటలు దాటుతాయి. ఎందుకా గొప్ప కబుర్లు" నిరసనగా అంది. మామగారు, అత్తగారు మొహాలు ప్రక్కకి త్రిప్పుకుని ముసిముసి నవ్వులు నవ్వడం చూసిన సుబ్బారావుకి తన అసమర్థతమీద తనకే ఏహ్యం కలిగింది ! మనిషిగా పుట్టి, మనిషిగా గుర్తింపబడని తన బ్రతుకు అంతం చేసుకోవాలని ఆరోజునించీ తీవ్రంగా నిశ్చయించుకున్నాడు. ముప్ఫైఏళ్లుగా తననిమనిషిగా గుర్తించని యీప్రపంచం ఇక ముందు గుర్తిస్తుందని ఆశించడం వెర్రి అని నిశ్చయించుకున్నాడు సుబ్బారావు. ఈ నిర్లక్ష్యం యింక భరించే శక్తి తనకి లేదని తెలుసుకున్నాడు.

అసలు యీ నిర్లక్ష్యం సుబ్బారావు పుట్టకమునుపే సుబ్బారావు పట్ల అందరికీ ఏర్పడింది ! కన్న తల్లికి, తండ్రికి, ఇంట్లో అందరికి లోకువే సుబ్బారావు ముందునించి !

అందరి వెనక తండ్రికి అరవయ్యో

పదిలో, తల్లికి ఏభయ్యో పడిలో కోరుకోని బిడ్డగా, పదిమంది సంతానాన్ని కని విసిగి పోయిన తల్లి, తండ్రులకి పుట్టినబిడ్డ! తల్లి, తండ్రుల్ల ప్రేమకి నోచుకోని బిడ్డ! ఏముద్దు ముచ్చటా నోచుకోని బిడ్డ! సుబ్బారావు పుట్టినందుకు సంతోషించిన ప్రాణిలేదు. "వెధవ! ఉద్ధరించడానికి పుట్టాడు. సుఖపడిపోతున్నానేమోనని, దేముడు ఈ వెధవని వంపాడు నాప్రాణానికి! అనిఅధమం రోజుకోసారైనా విసుక్కుని, ఏకాస్త అల్లరి చేసినా చితకబాదేది తల్లి! తన జన్మకితనెంత వరకు బాధ్యుడో, కారణ భూతుడో అప్పుడు గాదు గదా, యిప్పటికీ అంతు దొరకని ప్రశ్నే సుబ్బారావుకి. అప్పుడప్పుడు కాస్త జ్ఞానం వచ్చాక, బుద్ధి తెలిశాక... మరీ అందరూ ఉత్తి పుణ్యానికే తిట్టినప్పుడు, గుడ్ల నీరు నింపుకుంటూ "నేనేంమిమ్మల్ని కనమని ఏడ్చానా? అని అడిగేయాలనుకునేవాడు కోపంగా. కాని, ఆ అడిగే సమర్థతే సుబ్బారావుకుంటే సుబ్బారావుని అందరూ ఓ అసమర్థుడిగా ఎందుకు జతకట్టారు?

అసలు సుబ్బారావు అసమర్థతకి ఏడాదిలోవునే ముద్ర పడింది! తల్లి "మొద్దు వెధవా! ఏడాది వచ్చినా నడ్డి నిలవలేవు. ఏణ్ణర్థం వచ్చినా నాలుగడుగులు వేయడం రాదు, మూడేళ్ళు వచ్చినా నోరు పెగలదు! ఇలారకరకాలుగా ...వీలయినపుడల్లా సుబ్బారావు అసమర్థతని వెల్లడించేదట! బలహీనంగా పుట్టడం పోషణ సరిగా లేక నీరసంగా వుండడం, అదీ పాపం సుబ్బారావు తప్పేనా? అవునో కాదో ఆలోచించే సామర్థ్యం సుబ్బారావుకి లేదు. బామ్మ ఐదేళ్ళు వచ్చేక కూడ ముద్దలుచేసి తినిపిస్తూ "వెర్రి నాగన్నా! తిండి తినడం కూడా రాదు. ఎలా బ్రతుకుతావురా సన్నాసీ, అని ముద్దుముద్దుగా చివాట్లు పెట్టేది. ఆటపాటల్లో సుబ్బారావునిచేర్చుకునేవారు కారు అక్కలు, అన్నలు, అథవా చేర్చుకున్నా "వెధవా!" దాక్కోవడం కూడ చేతకాదు, మొద్దు వెధవా నీవేం ఆడతావు!" అంటూ బయటికి నెట్టేవారు ఆటల్లో ఇరుగు పొరుగు పిల్లల చేత దెబ్బలు తిని ఏడుస్తూ తల్లి దగ్గరకి వెడితే "చాతకాని చవటా! వాళ్ళతో చాలలేక నాదగ్గరకొచ్చి ఏడుస్తావేం! అంటూ మరి రెండు అంటించేది

అక్షరాభ్యాసంనాడు ఆరు సార్లు పలకపుల్ల చేతిలో సరిగా పట్టించలేని మాష్టరు విసుక్కుని "బడుద్ధాయి పలకపుల్ల సరిగా పట్టుకోవడం చాతకాని నీవేం చదువుతావురా అని దీవించాడు. ఏముహూర్తాన ఆ మాట అన్నాడో ఆ గురువుగారు, అక్షరాలా అలాగే. ఏ క్లాసు రెండు సార్లు చూడకుండా పైకి వెళ్ళలేదు సుబ్బారావు. అదైన స్వంతంగా పాసయికాదు!.. "నీకెందుకురా బాబూ చదువు! ఆ సరస్వతీ దేవిని విసిగించకురా

నాయ్యనా!" అంటూ తమ క్లాసులోంచి పోతే చాలునన్నట్లుగా రెండో సారి పై క్లాసులోకి నెట్టేవారు మాష్టర్లు స్కూల్లో. అలా అలా మెట్రిక్ వరకు పాకగలిగాడు సుబ్బారావు ఇరవై ఏళ్ళకి! ఆ మెట్రిక్‌లో పైకి త్రోసే నాధుడు ఎవరూ లేకపోవడంతో అక్కడే స్థిర నివాసం ఏర్పరుచుకున్నాడు సుబ్బారావు. ఓ మూడేళ్ళు చూసి, కొడుకు సామర్థ్యాన్ని అర్థం చేసికొన్న ఆ తండ్రి చదువు మాన్పించి, టైపు నేర్పించాడు. కాస్త తొందరగానే సుబ్బారావుకి టైపుచేయడం అబ్బింది. పరీక్ష పాసయ్యాక, ... తండ్రి ఎవరెవరినో పట్టుకొని ఉద్యోగం వేయించడానికి ప్రాకులాడి ... ఆఖరికి ... ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు తనదగ్గిర చదువుకున్న ఓ విద్యార్థి ఓ కంపెనీ మేనేజరుగా వుంటే అతన్ని బ్రతిమిలాడి సుబ్బారావుకి ఓ తొంభై రూపాయల ఉద్యోగం వేయించి కన్నందుకు బాధ్యత తీర్చుకున్నట్లు చేతులు దులుపుకున్నాడు.

వుద్యోగస్థుడి నైనానన్న సుబ్బారావు సంతోషం నెల్లరోజులుకూడా గాకముందే చప్పగా చల్లారి పోయింది. అసలు ఆఫీసులో అడుగు పెట్టిన మొదటిరోజే, గాభరాతో వణికే సుబ్బారావ్ని అవతారం వంక అదోలా, చీదరింపుగా చూశాడు ఆఫీసర్లు. ఆ చూపుల్లో తిరస్కారం, నిరసన, హేళన చూసిన సుబ్బారావు మరింత నీళ్ళుగారి పోయాడు. ఏదన్నా తప్పు దొరుకుతుందా, సుబ్బారావు భరతం పడదామా అన్నట్లుండే ఆఫీసరుని చూసి సుబ్బారావు వణికిపోతూ ఒక పదిలైన్లు టైపుచేస్తే, అందులో ఇరవై తప్పు లుండేవి. ఆ కాగితం చూసి మరింత వుగ్రుడై పోయేవాడు ఆఫీసరు. రానురాను సుబ్బారావులో తప్పు లెంచడమే పనిగా పెట్టుకున్నట్లుండేవాడు ఆఫీసరు. అతని మాటలు, చూపులు "ఏదో మీ నాన్నమాట కాదనలేక నీకుద్యోగం ఇచ్చాను గాని, నీ మొహానికి ఉద్యోగం ఏమిటి" అన్న భావం ప్రతిక్షణం వ్యక్తం చేస్తుంటే, తోటి ఉద్యోగులు హేళనగా నవ్వితే అవమానంతో తల కృంగిపోయేది సుబ్బారావుకి. తనంత కష్టపడి, ఒక్క నిమిషం తెరిత్తకుండా కష్టించి పనిచేసినా, తనకి తగిలే చివాట్లు, ఏ పని చేయకుండా, ఆఫీసరు ఆఫీసులో వుండే ఓ గంటో రెండు గంటలో పనిచేసినట్లు నటించే తక్కిన గుమాస్తాలకి ఆ తిట్లు ఎందుకుండవో," అని ఎంత ఆలోచించినా సుబ్బారావుకి తెలిసేది కాదు. తన ఖర్మ! అని సరిపెట్టుకుని వూరుకునే వాడు పాపం! తిట్టి తిట్టి విసిగి పోయిన ఆఫీసరు ఓ రోజు సుబ్బారావుతో ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు. "సుబ్బారావు ... నీ వూరికే ఆ కుర్చీలో రోజూ కూర్చొని, నెల కాగానే జీతం పట్టుకెళ్ళు. ఆ టైపు చేసి కాగితాలని ఎందుకు వృధాచే

స్తాను. ఈ తప్పుల తడకల కాగితాలు దిద్దుకోడం అది నాకెందుకు, నీవేం చెయ్యద్దుపని, ఏదో మీ నాన్న మొహం చూసి నిన్ని ఉద్యోగంలో వుంచుతాను" అని అనేశాడు. సుబ్బారావు సిగ్గుతో చితికిపోయాడు.

ఎలాగో ఒక ఏడాది వుద్యోగం చేశాడు సుబ్బారావు. కొడుక్కి వుద్యోగం కుదిర్చి సగం బాధ్యతే నెరవేర్చుకున్న తండ్రి, కొడుక్కి పెళ్ళిచేసి మిగతా సగం బాధ్యత కూడ తీర్చుకోడానికి ఓ సంబంధం కుదిర్చి, పెళ్ళి చేసి, ఆడపిల్లకి పెళ్ళి చేసి నిశ్చింతగా నిట్టూర్చినట్లు నిట్టూర్చాడు. అంతేకాక, ఆడపిల్లని అప్పగింతలు పెట్టినట్లు ఎన్నడూ లేని ప్రేమాభిమానాలు ఒలకపోస్తూ, కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుని "వదినగారూ! మా వాడు కాస్త నోట్లో నాలుక లేనివాడు. మీ చేతిలో పెడుతున్నాను... ఇంక వాడి భారం మీదే" అని వియ్యపురాలికి, "అమ్మా! వాడుత్త అమాయకుడు. ఎలా చూసుకుంటావో వాడిని. జాగ్రత్త" అంటూ కోడలికి అప్పగింతలు పెట్టి, సుబ్బారావు అమాయకతని, అసమర్ధతని చాటి చెప్పి, వాళ్ళ దృష్టిలో సుబ్బారావుని మరింత లోకువ చేసింది తల్లి...

ఇటు కన్న తల్లిదండ్రులతో, అటు ఆఫీసుల్లో విసిగిపోయిన సుబ్బారావు సవ్యత్త నాశించి, ఇల్లరికపు టల్లుడుగా అడుగుపెట్టిన సుబ్బారావు తన జీవితం ఉడికీవుడకటిక[illegible] కనిష్ఠంగా తయారయిందని తెలుసుకోడానికి చాల రోజులే పట్టింది.

ఇంక యీ జీవితంలో మంచి రోజులు చూడగలనేమోనని ఆశ పడడం అవివేకం అని తెలుసుకున్న సుబ్బారావుకి జీవితంమీద ఏవగింపు కలిగింది.

"చచ్చిపోవాలి!. చావాలి!" మరోసారి గట్టిగా నిశ్చయించుకుని ఆ నిశ్చయం సడలిపోకుండా వెంటనే ఎరకలవాళ్ళింటికి సాయంత్రమే వెళ్ళి కావల్సిన విషం తెచ్చుకుని జాగ్రత్త చేసుకున్నాడు సుబ్బారావు.

ఆ రాత్రి అంతా సుబ్బారావు తనేదో ఘనకార్యం చేయబోతున్నట్లు ఆనందంలో తేలిపోయాడు. తను చచ్చిపోతే అందరూ ఎలా ఏడుస్తారో! కనకం ఏం చేస్తుందో! అప్పుడందరి మొహాలు చూసి ఆనందించాలి! చచ్చి తన సామర్థ్యం నిరూపించాలి!

* * *

రోజూ ఉదయం ఐదు గంటలకే నిద్ర లేచి పనుల్లో జొరపడే సుబ్బారావు ఆ రోజు ఆరయినా లేవకుండా ముసుగుతన్ని పడుకున్నాడు.

అత్తగారు పాలుతీయలేదని సణగడం, కేకలువేసి విసుక్కోవడం అన్నీ విన్న సుబ్బారావు వులకలేదు, పలకలేదు. ఇంకో గంటలో చచ్చిపోయే తనని వీళ్ళు ఏం చేయగలరు? వీళ్ళ కోపం నన్నేం చేస్తుంది

ఇవాళ! నవ్వుకుంటూ పడుకున్నాడు నిశ్చింతగా

కనకం ఓసారి వచ్చి లేపితే "నా ఒంట్లో బాగులేదు ఇవాళ లేవలేను" అని చెప్పేశాడు ఖచ్చితంగా నాలుగైదేళ్ళలో ఎన్నడూ లేని యీ వింత ఏమిటి అని ఆశ్చర్యపోయారు అందరూ జవాబు చెప్పే ధైర్యం సుబ్బారావు కెక్కడనించి వచ్చిందని అందరూ ఆశ్చర్యంతో తెల్లబోయారు "ఏం వేషం? రాత్రి కంచెడన్నం చెల్లించాడు, ఇంతలో ఏం జబ్బు వచ్చింది?" అని అత్తగారు అనడం విన్న సుబ్బారావు ఖాతరు చెయ్యలేదు మొండిగా అలా కాఫీ [illegible] తగిలేదాక పడుకుని తరువాత సావధానంగా లేచి దంతధావనం చేసుకుని కాఫీ కోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు

కనకం కాఫీ గ్లాసు తెచ్చి విసుగ్గా ప్రక్కన పెట్టి "కాఫీ సేవించండి, దానికేం అభ్యంతరం లేదుగా!" అంటూ ఓ విసురు విసిరి విసవిసా వెళ్ళిపోతూంటే రోజూ కొరకొర చూసే సుబ్బారావు ఆ రోజు నవ్వుతున్నాడు. సావకాశంగా ఓ రెండు గుటకలు మింగి, తెచ్చిన విషం పొట్లం విప్పి కలుపుకున్నాడు కాఫీలో. త్రాగడానికి తీసిన గ్లాసు వణికింది చేతిలో! మనసు దృఢపరచుకుని, ఒకసారి దేవుడిని తలుచుకున్నాడు. అయిపోయింది! ఇంక యీ అసమర్థుని జీవితయాత్ర ముగియబోతూంది

ఇంక తనకి నిశ్చింత! ఎవరి అవహేళనలు, ఎవరి దయాధర్మాలు తన కక్కర్లేదు "రండర్రోయ్, నేను చచ్చిపోతున్నా" అని పెద్దగా అరవాలన్న కోరికను బలవంతంగా అణుచుకుని, కాఫీ త్రాగబోయేంతలో "నాన్నా, కాఫీ ఈయి" అంటూ సుబ్బారావు కొడుకు తయారయాడు.

డబ్బుతో కొడుక్కి ఏమీ కొనియిచ్చి ముచ్చట తీర్చుకోలేని సుబ్బారావు తనకి చేతనయినంతలో, తన వంతుకు వచ్చే కాఫీ, పండో ఫలమో కొడుక్కి కొంత యిచ్చి తృప్తి పడేవాడు. రోజూ కాస్త కాఫీ అడుగున మిగిల్చి కొడుక్కి యీయడం అలవాటయిన సుబ్బారావు యీ రోజు ఆ సంగతి మరచిపోయాడు కొడుకు కాఫీ గ్లాసు అందుకోబోతూంటే గాభరా పడుతూ "వద్దు బాబూ కాఫీ యివాళ బాగులేదు. వెళ్ళి పాలు త్రాగు" అంటూ నచ్చచెప్పబోయాడు. అలవాటయిన కొడుకు ఎంత నచ్చచెప్పినా వినక మారాంపెడుతూంటే ఏం చేయాలో తోచక రెండు అంటించాడు ఎంతయినా కన్న కొడుక్కి విషం చేతులారా యీయగలడా? తండ్రి కోపమే ఎన్నడు ఎరగనివాడు, తండ్రి దెబ్బలకి భయపడి ఆరునొక్క రాగం ఆలాపించాడు

కొడుకు ఏడ్పుకి కనకం పరిగెత్తుకు వచ్చింది మనవడి ఏడుపు వి

తాత, అమ్మమ్మ పరిగెత్తుకు వచ్చారు ఎన్నడు ఎరగని వింతలా ఆశ్చర్య పోయారు సంగతి విని. ఈరోజు సుబ్బారావుకి ఏం జరిగిందో అంతు బట్టక ఆశ్చర్యపోయారు. "వాడికి కాఫీ అలవాటు చేసి యివాళ యీయకుండా వాడిని ఎందుకు ఏడిపిస్తున్నారు కొట్టడం కూడానా వాడిని" అంటూ ఉరిమింది కనకం.

"బాగానే వుంది ప్రయోజకత్వం. నోరెరగని పసివాడి మీదలా వుంది ప్రయోజకత్వం చూపించడం." మామగారు కాస్త గట్టిగానే దులిపాడు.

సందు చూసుకుని కొడుకు కాఫి గ్లాసు అందుకుంటూంటే, గాభరా పడిపోయి, ఏంచేయాలో తోచక, గభాలున గ్లాసు లాక్కుని చేయి జారినట్లు వదిలేశాడు. గండం గడిచినట్లు తేల్గ్గా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు.

కష్టపడి సంపాదించిన [illegible] నేలపాలయింది.

తన ప్రయత్నం విఫలమవడంతో ఆ కోపం ఎవరి మీద చూపలేక, విసవిసా యింట్లోంచి వెళ్ళిపోతున్న సుబ్బారావుకి పిచ్చి పట్టిందన్నట్టు ఆశ్చర్యంగా చూస్తూండిపోయారు ముగ్గురూ!

"ఛ ... తన ప్లానంతా భగ్నం అయిపోయింది. ఎన్నాళ్ళ నుంచో అనుకుని, ఆఖరికి తెగించిన [illegible] యత్నం విఫలమైంది. తన [illegible] యానికి తిరుగుండకూడదు ... [illegible] సరే యీ రోజున యీ జీ[illegible] అంతం చేసుకోవల్సిందే!..." యిది కాకపోతే ... యింకో రకంగానైనాసరే తను చావాల్సిందే!..." సుబ్బారావ్ పట్టుదల పెరిగింది.

ఊరవతల చెరువులోపడి చావా[illegible]లని నిశ్చయించుకున్నాడు [illegible]

[illegible] అక్కడయితే, సాధారణంగా మనుష్యులుండరు... అదే అనుకూలమయిన చోటని నిశ్చయించుకుని వడివడిగా అక్కడ చేరిన సుబ్బారావుకి, అక్కడా నిరాశే ఎదురయింది. ఆరోజు చాకలివాళ్ళు రేవు పెట్టుకుని కూర్చున్నారు. వాళ్ళి రోజంతా అక్కడనుంచి కదిలే సూచనలు లేకపోవడంతో ఉస్సురని తిరుగుముఖం పట్టాడు సుబ్బారావు. వాళ్ళందరూ వుండగా చెరువులో దూకితే ఎలాగో పైకి లాగక పోరు. చావుతప్పి కన్ను లొట్టవుతుందేమోనని భయపడి ప్రయత్నం విరమించుకున్నాడు సుబ్బారావు.

ఏం చెయ్యాలి? చావడం ఇంత కష్టమా? విసుక్కున్నాడు సుబ్బారావు..... ఉరేసుకుంటే?... ఎక్కడ?... ఆలోచించాడు అనువైన చోటుకోసం... యింట్లో లాభంలేదు ... ఏ రోడ్డు మీదో ఏ చెట్టుకో వ్రేలాడితే నలుగురూ చూసి, చివాట్లుపెట్టి ఆ ప్రయత్నం కూడా విఫలం చేయవచ్చు. మామగారి మామిడితోట నిర్మానుష్యంగా వుంటుంది... అక్కడయితే నిరాటంకంగా పని అవుతుందని నిశ్చయించుకుని తోటలోకి [illegible]. మోటబావికి కట్టిన మోకుతాడు విప్పుకుని, జోరుగా [illegible]చాడు.

నిర్మానుష్యంగా వుంటుందనుకున్నతోట [illegible] సుబ్బారావు దురదృష్టం కొద్దీ, అదృష్టంకొద్దీగాని ఆరోజు అక్కడ కూలీలు పనిచేయడం చూసి నీళ్ళుగారి పోయాడు. "బాబుగారు యిరూల మామిడి చెట్లన్నిటికి గొప్పులు తవ్వమన్నారన్న" కూలీల జవాబు విని హతాశుడై పోయాడు. ఏమిటిది? ఎక్కడికి వెళ్ళినా చుక్కెదురవుతూంది! చావడానికి కూడ యిన్ని అటంకాలా? చావడంకూడ చేతకాని అసమర్ధుడా తను! ఏం చేయాలో పాలుపోక అలా ఒక చెట్టుమొదట వ్రాలిపోయాడు సుబ్బారావు.

"ఇంకేం చేయడం? తలపెట్టిన అన్ని ప్రయత్నాలు విఘ్నమైపోతున్నాయి! ఎలా చావడం? ఎంత ఆలోచించినా తెగని సమస్య అయింది ఆఖరికి సుబ్బారావుకి. ఇంక యింటి ముఖం చూడడం కల్ల! ఇవాళతో తనకూ, ఆ యింటికి ఆ యింటికేమిటి, ప్రపంచానితో ఋణం చెల్లిపోవాలి! చచ్చినా యింటికి వెళ్ళకూడదు. ఎలాగైనా చచ్చితీరాలి... ఇంక ఒక్కటేమార్గం మిగిలింది. రైలుక్రింద బుర్ర పెట్టడం! సాయంత్రం ఐదుగంటలకిగాని అటునుంచి మెయిలురాదు. అప్పటివరకు తను బ్రతుకక తప్పదు

పన్నెండు గంటలయింది, ఎండ మాడిపోతూంటే, ఉదయం నించి కాఫీనీళ్ళయినా [illegible] సుబ్బారావుకు నీరసం వచ్చి కళ్ళు తిరిగినట్లయింది. నీరసమైనాసరే యింటికి

వెళ్ళకూడదన్న పంతంకొద్ది నూతిలో నీళ్ళతో మొహం కడుక్కుని, కడుపు పట్టినన్ని నీళ్ళు త్రాగి ఓ చెట్టుక్రింద అదమరచి నిద్ర పోయాడు సుబ్బారావు. శాశ్వత నిద్రపోయే ముందు ప్రశాంతిగా, హాయిగా నిద్రపోయాడు.

హఠాత్తుగా నిద్రనుంచి మెలకువ వచ్చిన సుబ్బారావు ప్రొద్దు బాగా వాలిపోవడంతో గాభరాగా రైలు కట్ట వైపు నడిచాడు.

రైలు లైను చేరి పట్టాలమీద తల పెట్టి పడుకోగానే ఉదయం నించి తిండి లేకపోవడం, ఉదయం నుంచి తిరిగిన తిరుగుడు అంతా కలసి నిస్త్రాణవచ్చి,. చిన్న మగత కమ్మింది సుబ్బారావుకి. ఎవరో తనని లేవదీసి, మొహంమీద నీళ్ళు చిలకరించడం తెలిసి, తెలివి వచ్చింది సుబ్బారావుకి. ఆ ఊరి కరణం, ఆయన బావమరది ఊరు చివరికి షికారుగా వచ్చి సుబ్బారావు రైలు లైనుమీద తెలివి తప్పి నట్టు పడుండడం చూసి ప్రక్కకి తీశారుట. కరణం చివాట్లు పెట్టాడు సుబ్బారావుని. మేం రావడం ఇంకో పది నిమిషాలు గనక ఆలస్యం అయితే, బలవంతంగా చచ్చిపోయి వుండేవాడి వన్నారు. సుబ్బారావుకి ఏడవాలో నవ్వాలో తెలియలేదు చివరి ప్రయత్నం విఫలం అవడంతో. కోపం ముంచుకొచ్చింది తనని రక్షించిన వాళ్ళ మీద. వీళ్ళే లేక పోతే హాయిగా ఈ పాటికి చచ్చి పోయుండే వాడుగదా! ఆ కరణం గారు సుబ్బారావు తెలివితప్పి పడి పోయాడనుకుని సుబ్బారావు పరిస్థితికి సానుభూతి చూపుతూ, సుబ్బారావు మామని తిట్టసాగాడు "గొడ్డులాచాకిరి చేయించుకుని సరిగా తిండి అయిన పెట్టడని" దుమ్మెత్తి పోశాడు. అన్నీ వింటూ వీళ్ళెప్పటికి పోతారా అని సుబ్బారావు ఓపికగా కని పెట్టుకునికూర్చు న్నాడు। ఇంకో గంటలో ప్యాసింజరు వచ్చే వేళకైన వీళ్ళు పోతారో పోరో. యీ సారైనా తన కోరిక తీరుతుందో లేదో అని కనిపెట్టుకుని కూర్చున్నాడు.

ఆ ప్యాసింజరు బండి వచ్చి వెళ్ళే దాకా వాళ్ళు అలాగే కూర్చుని సుబ్బారావు మామని ఆడి పోసుకుని తరువాత సావకాశంగా లేచి, తర్వాత వస్తానన్న సుబ్బారావుని వినకుండా ఇంటి దగ్గర దింపుతాం! మళ్ళీ మొహం తిరిగి పడి పోతావు. అంటూ చెరో రెక్క పట్టుకు లేవ తీసి బలవంతంగా నడిపించు కుంటూ బయలు దేరారు. గత్యంతరం లేక మనసులో తిట్టుకుంటూ బయలు దేరాడు సుబ్బారావు.

సందు మొగని విడిచి వాళ్ళు వెళ్ళాక గిరుక్కున తిరిగి మళ్ళీ వెనక్కి బయలు దేరాడు! ఏదో ఒకటిచేసి తను చావాలి! పట్టు విడవకుండా మళ్ళీ బయలుదేరాడు సుబ్బారావు... విషం కోసం మళ్ళీ

ఎరక్కల వాళ్ళింటికి వెడితే "ఇంక లేదు బాబూ, అయిపోయింది. రెండ్రోజులాగి వస్తే యిస్తా" మన్నారు!" "మీ విషంకోసం నే రెండు రోజులు కాదు కదా, రెండు గంటలు కూడ ఆగ'నను కున్నాడు గట్టిగా సుబ్బారావు.

చీకటి పడింది చెరువు దగ్గిర ఎవరూ వుండరు! చావడానికి యిదే మంచి సమయం! ఇంక జాప్యం చేయకూడదని నిశ్చయించుకుని పొలంగట్ల మీద చీకటిలో, వడివడిగా నడక సాగించాడు సుబ్బారావు

హఠాత్తుగా, నడుస్తున్న సుబ్బారావు కాలికి ఏదో మెత్తగా తగిలి చుట్టుకోడం, కాలి మీద కాట్లు పడడం అన్నీ ఒక్క క్షణంలో జరిగిపోయాయి సుబ్బారావుకి ఏం జరిగిందో తెలుసుకునే లోపలే, గుడ్డివెన్నెల్లో జరజర ప్రాకే బారెడు పొడుగునల్ల త్రాచును చూసి భయంతో వణికిపోతూ, కూలబడి పోయాడు సుబ్బారావు.

మృత్యువు నాహ్వానిస్తూ రకరకాల యత్నాలు అప్పటి వరకు చేసిన సుబ్బారావు ... ఇప్పుడు మృత్యు భయంతో, ప్రాణాలమీద తీపితో సహాయంకోసం గావుకేకలు పెట్టసాగాడు, ఆ నిర్మానుష్యమైన సంజె చీకటి వేళ!

నోట్లోంచి నురగలు కక్కుతూ, వంటిమీద తెలివితప్పి పోతూండగా చప్పున ఒక సంగతి గుర్తుకు వచ్చింది సుబ్బారావుకి "మృత్యువు కూడా తన అసమర్ధతని చాటి చెప్పిందని!"

* * *